

Za! & La TransMegaCobla: «La vida al carrer de Nàpols s'assembla molt més a la de Tunis que no a la de Malmö»

Parlem amb el duet Za! sobre el nou disc homònim que han publicat amb La TransMegaCobla i Tarta Relena

Za! & La TransMegaCobla | Xavi Caparrós & Chez Raton

Za! & la TransMegaCobla neix de la unió del duet de Calonge i Terrassa, **Za!** (format per Edu Pou i Pau Rodríguez), quatre experimentats músics de cobla tradicional catalana (Xavi Torrent, Pep Moliner, Jordi Casas i Xavi Molina) i les dues integrants de **Tarta Relena**. L'octet va néixer a partir d'un encàrrec de la Fira Mediterrània i, ara, han publicat conjuntament un nou disc titulat homònimament (*La Gandula / The Indian Runners*, 2023), que correspon al vuitè disc de la discografia de **Za!**. Parlem amb el duet sobre aquest nou disc.

Com va sorgir la idea d'unir-vos amb Tarta Relena i La TransMegaCobla per a fer aquest projecte?

La Fira Mediterrània 2018 ens va proposar unir-nos a quatre músics de cobla i oferir dos concerts d'improvisació conduïda. Vam fer dos assajos i el concert va ser apostoflant: el públic participant fent crits, sons d'animals mentre feien balls espasmòdics i el Pep Moliner de la **MegaCobla**

rodolant per terra fent un solo de fiscorn.

I a partir d'aquí vau decidir que la unió havia de continuar?

Sí, la trobada ens va encantar a tots sis i vam començar a compondre nova música, crear un imaginari, explorar unes idees que llavors encara eren molt borroses. Per a dur-ho a terme, vam demanar a les **Tarta Relena** ?a qui no coneixíem personalment, però sí que admiràvem la seva música? que s'hi sumessin. A partir d'aquí, la resta ja està escrit en els llibres d'història postfenícia de l'any 2053.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=vL9TOHUEnpA>

En aquest nou disc, torneu a reimaginar mons culturals i sons. És una pàtina essencial de Za!?

Segurament sí. El món està ple de mons i les possibilitats dimensionals són infinites. Fins que no s'inventi la pistola de portals interdimensionals de *Rick & Morty*, la música seguirà sent una de les millors vies per mesclar universos. En el nostre cas, buscar aquesta altra mirada és molts cops fruit de l'error, d'altres de l'humor i sovint de les limitacions. La pàtina essencial de **Za!** és el ritual imaginari: valorar la litúrgia, però buidar-la del sentit imperant i omplir-la de significats culturals alternatius.

En aquest cas feu dos tipus de reimaginacions diferents. Per una banda, recupereu el fenici en les lletres. Per què heu volgut recuperar la llengua d'aquesta llengua?

Va haver-hi un temps on les autopistes de la informació eren els vaixells que comerciaven d'un costat a l'altre del Mediterrani. Comerciar i negociar necessites normes flexibles, portar coses d'un lloc a l'altre... Això representa molt com s'entenen les relacions humanes al voltant del Mediterrani. I els Fenicis, com la banda estatunidenca **Fugazi**, van ser-ne els primers. Recuperar el fenici ha estat una forma de retre homenatge a una llengua extingida que portava el 'fem-ho plegats' als seus gens, i també ens permet imaginar una cultura mediterrània diferent, on el mar és unió i no frontera.

Es podria dir que heu fet un exercici d'història ficció cultural on la influència fenícia s'hagués mantingut fins avui en dia?

No som fidels a la tradició fenícia, ni a cap altra. Durant els darrers anys, hem tingut la sort de treballar amb molts col·lectius culturals tradicionals, aquí i a diferents països, i ens ha anat quallant la idea que la tradició és una ficció creada des del futur. Que una pràctica sigui tradicional d'una època ho decideix una elit (cultural, econòmica, política) dècades després d'aquesta època. A Portugal, els grups folklòrics ens han explicat que es vesteixen amb robes del segle XIX i toquen l'acordió com a fet tradicional, però aquest instrument va arribar al país des de França durant la Primera Guerra Mundial, i com a espècie invasora! Tanmateix, el *flow* fenici persisteix, encara que sigui anecdòtic...

Per què?

Per una anècdota molt bona que vam viure. A la Fabra i Coats -on hem anat a gravar el disc-, hi ha un guarda de seguretat d'origen libanès parla dels fenicis com els seus ancestres apel·lant a què aquesta forma de relacionar-se tan fluida és molt antiga! I Ell no tenia ni idea que cantàvem en fenici...

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=H8NCbtKg8Y8>

Per altra banda, també us inventeu una nova llengua, el 'gandulià mediterrani', amb el qual escriviu la contraportada. Com va sorgir aquesta idea?

La idea va sorgir de la impossibilitat de decidir en quina llengua "real" publicàvem el text. Català? Castellà? Fenici? Anglès? Amazic? *Emojis*? La millor llengua ha sigut la barreja de totes les llengües mediterrànies que hem pogut imitar.

En el disc partiu de tonades d'arreu del Mediterrani ?des de sardanes fins a música gnawa passant pels balcans i l'orient mitjà?. Enteneu el Mediterrani com un conjunt de manifestacions culturals interconnectades?

Entenem el planeta com un conjunt de manifestacions culturals interconnectades. Avui en dia hi ha relats políticament més promocionats que el de la cultura mediterrània, com ara el de la cultura europea. Però ens fa la impressió que la vida al carrer de Nàpols s'assembla molt més a la de Tunis que no a la de Malmö.

Al llarg del disc, jugueu molt amb la distorsió. Per què heu decidit utilitzar tant aquest recurs tímbric?

La distorsió és un fenomen físic que retalla l'amplitud d'una ona de so: aleshores escoltem l'estridència, l'agressivitat i soroll. Això mateix és el que passa al voltant del Mediterrani. S'han retallat drets i llibertats, s'han distorsionat els personatges, les paraules i significats i ara tot al voltant és agressiu, estrident i sorollós. Una capa del treball a la **TransMegaCobla** ha estat limitar l'ús dels efectes a la distorsió, evitant utilitzar d'altres efectes. Per una banda, aquesta seria la justificació conceptual. L'altra, que és més simple, és que ens agrada molt tocar música distorsionada.

Per últim, al text de contraportada hi diu que l'última peça, "El Djent d'Aruj Yamim", fusiona la música de Joan Manuel Serrat, Sabina i Melendi. Com s'ajunten aquests tres músics?

Serrabinalendi -**Serrat, Sabina i Melendi**- és el triangle escalè de les Bermudes de la música ibèrica, és el *Rosebud* de *Ciudadà Kane*. És l'Alfa i l'Omega, o la pedra heurística que conté qualsevol concepte humà i alhora és totalment irrellevant.